

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Celoštátne kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

7. ročník, školský rok 2014/15

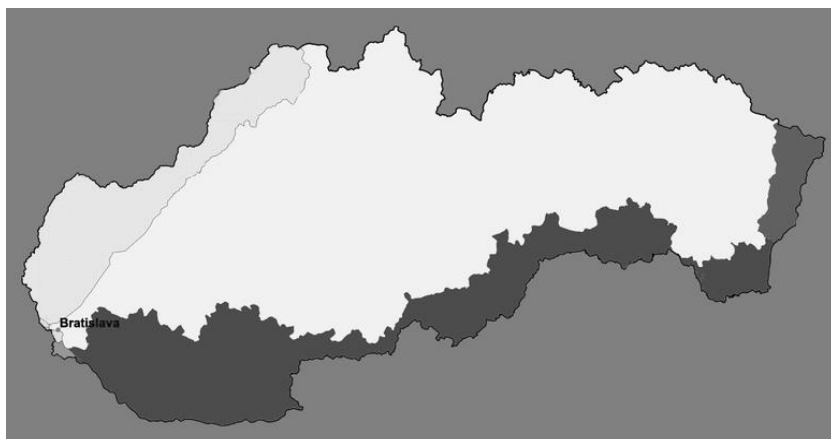
Testové úlohy pre kategóriu C (9. ročník ZŠ a 4. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Slovensko malo vlastný parlament od roku 1938. Napíšte tri oficiálne názvy, ktoré niesol v období rokov 1938 – 45.

2.* Mapa Slovenska v rokoch 1939 - 45 vyzerala dosť odlišne oproti súčasnosti. Uvedené mestá rozdeľte podľa toho, či by ste ich vtedy na mape Slovenska našli alebo nie. Pomôžte si aj priloženou mapkou.

*Trnava, Dunajská Streda, Nitra,
Nové Zámky, Šahy, Krupina, Lučenec,
Rožňava, Dobšiná, Michalovce*

3.* V období socializmu bol oficiálny pozdrav „Česť práci“. Podobne sa oficiálny pozdrav, najmä v úradnom styku, používal na Slovensku aj v rokoch 1939 – 45. Uveďte, ako znel tento pozdrav.

4.* Biskup Ján Vojtaššák (na obr.), ktorý bol v 50. rokoch minulého storočia vo vykonštruovanom procese odsúdený komunistickou mocou do väzenia, sa v roku 1940 stal členom nového štátneho orgánu. Ten tvorili najvyšší predstavitelia štátu, HSĽS i cirkví. Uveďte, ako sa tento štátny orgán nazýval.

5.* Vytvorte správne dvojice z mien osobností z obdobia rokov 1939 - 45 a ich funkcií.

a) H. E. Ludín	1) generálny tajomník HSĽS
b) J. Kirschbaum	2) člen ilegálneho vedenia KSS
c) J. Osoha	3) veľvyslanec Nemecka v SR

6.* Pozrite si 20-korunovú štátovku na pripojenej fotke a odpovedzte na nasledujúce otázky.

a) Uved'te meno osobnosti našich dejín, ktorá je vyobrazená na prednej strane.

b) Uved'te meno osobnosti našich dejín, ku ktorej sa viaže stavba na zadnej strane a miesto, kde táto stavba stojí.

7.* V uvedenom texte nájdite štyri chyby. Zvýraznený text je správny a nie je možné ho opravovať.

Na jar roku 1941 došlo **na Slovensku** ku politickej kríze vyvolanej sporom medzi radikálnym a umierneným krídlom v rámci **HSĽS**. Do sporu sa vložilo aj **Nemecko**, ktoré v auguste zorganizovalo rokovania v rakúskom Hainburgu. Nemeckí zástupcovia na rokovaníach podporili umiernené krídlo.

chyba č.1 -, správne

chyba č. 2 -, správne

chyba č.3 -, správne

chyba č. 4 -, správne

8.* Najúspešnejším slovenským stíhačom v druhej svetovej vojne bol zástavník Ján Režňák, ktorý v radoch letky 13 dosiahol celkovo 32 potvrdených zostrellov. Po skončení vojny sa však uznania nedočkal. Odpovedzte na nasledujúce otázky.

a) Proti akému nepriateľovi bojoval a získal svoje zostrely?

b) Na ktorom fronte druhej svetovej vojny získal svoje zostrely?

9.* Členmi SNR počas slovenského štátu boli aj dve osobnosti, ktoré zohrali významnú úlohu v našich dejinách počas 20. storočia – jedna pri zrode ČSR a druhá v období normalizácie.

- a) Uveďte celé mená týchto dvoch osobností.
- b) Ku každej z nich doplňte aj najvyššiu funkciu, ktorú zastávali v rámci výkonnej moci (vláda + prezident) Československa.

10.* Prečítajte si uvedené slová k významnej udalosti z rokov 1939 - 1945 a odpovedzte na nasledujúce otázky.

Je mi nesmierne ľúto, mne, starému vojakovi, vášmu skúsenému kamarátovi, keď vidím, že ten náš dobrý slovenský vojak rúti sa niekam, kde môže byť len zhuba a skaza. Načo nám revolúcia, mládenčí? Kto nám čo robí? Myslíte, že nám môže byť lepšie? Boli sme doposiaľ sami pánmi v našom dome, máme však istotu, že v budúcnosti tiež tak bude?

- a) Tieto slova vyslovil veliteľ Východoslovenskej armády. Uveďte jeho celé meno a hodnosť.
- b) V súvislosti s akou udalosťou tieto slová vyslovil?
- c) Čo myslel slovami „boli sme doposiaľ sami pánmi v našom dome“?
- d) Naplnili sa jeho pochybnosti „máme však istotu, že v budúcnosti tiež tak bude“?

11.* Počas SNP dostali povstalci pomoc aj zo zahraničia, predovšetkým letecky.

- a) Uveďte, ktoré tri štáty protihitlerovskej koalície letecky dodávali zásoby povstalcovi.
- b) Ako sa volalo hlavné letisko na povstaleckom území?
- c) Ktorý štát vyslal na pomoc povstaniu jednotku stíhacích lietadiel?

12.* Pri potlačovaní SNP sa niektoré nemecké a slovenské jednotky dopúšťali hrozných činov na civilnom obyvateľstve na povstaleckom území a zajatých povstalcov. Uvedené dedinky rozdeľte podľa toho, či boli vypálené alebo boli miestom popráv zajatcov.

Nemecká, Kalište, Tokajík, Kremnička

13.* K uvedeným menám významných politikov slovenského štátu priradte v odpovedovom hárku správnu odpoveď opisujúcu, čo sa s nimi stalo po skončení druhej svetovej vojny.

Karol Sidor, Vojtech Tuka, Jozef Tiso, Alexander Mach, Ferdinand Ďurčanský

14. Uveďte názov funkcie, ktorú nosil najvyšší predstaviteľ štátnej správy Československa zodpovedný za Slovensko od roku 1928.

15. Hoci patrila prvá ČSR z hľadiska uplatňovania demokracie medzi najpokrokovejšie štáty vo vtedajšej Európe, jedno z etník, ktoré bolo na jej území nemalo zaručené základné občianske práva. Napíšte, o ktoré etnikum išlo.

16. Rozdeľte uvedené krajiny zo strednej a juhovýchodnej časti Európy, podľa toho, či sa stali obeťami útoku Nemecka alebo boli jeho spojencami v druhej svetovej vojne.

Maďarsko, Juhoslávia, Grécko, Bulharsko, Rumunsko

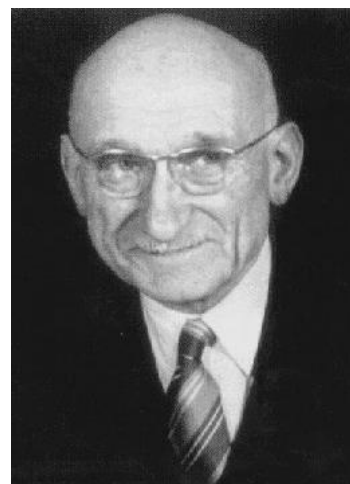
17. Pozrite si pripojenú fotografiu a uveďte, ku ktorej významnej udalosti druhej svetovej vojny sa viaže.

18. Zamyslite sa nad uvedenými skratkami a číslom, ktoré sa vzťahujú k významnému obdobiu v dejinách Slovenska po druhej svetovej vojne a vysvetlite, čo znamenajú. Uveďte aj presný rok, ku ktorému sa viažu.

DS, NF, 62

19. Už krátko po ukončení druhej svetovej vojny sa začala budovať spoločná Európa. V roku 1949 vznikla Európska rada, pričom o jej vznik sa zaslúžili predovšetkým traja významní politici, známi aj ako „zakladatelia Európy“. V odpoved'ovom hárku doplňte ich mená a uveďte, ktorý štát zastupovali. Jeden z týchto politikov je na pripojenej fotografii. Ktorý z nich to je?

20. V júni tohto roku si pripomenieme 65. výročie začiatku kórejskej vojny. Odpovedzte na súvisiace otázky.

- a) Ktorá strana bola agresorom v tejto vojne?
- b) Na čej strane stálo Československo?
- c) V ktorom roku sa vojna skončila a kto v tejto vojne zvíťazil?

21. Ak by váš byt v meste bol zaradený začiatkom 50. rokov minulého storočia do tzv. Akcie B, tak by... (správnu možnosť zapíšte do odpoved'ového hárku)

- a) ste sa mohli tešiť na nový nábytok
- b) vás čakala cesta na vidiek
- c) vás presťahovali do nového paneláku

22. Vysvetlite stručne, čo to bola Varšavská zmluva a uveďte, kedy bola podpísaná.

23. Rozvojové štáty sa zvykli označovať aj ako krajiny tretieho sveta. Kto potom tvoril krajiny „prvého“ a „druhého“ sveta?

24. Vysvetlite stručne, čo to bol Zbor povereníkov a v ktorom roku zanikol.

25. Jeden z najvýznamnejších úspechov zaznamenal československý šport v roku 1962 v juhoamerickom Chile. Uveďte, o aký úspech išlo.

26. Vymenujte troch generálnych tajomníkov Ústredného výboru Komunistickej strany Sovietskeho zväzu, ktorí nastúpili do tejto funkcie po 2. svetovej vojne. Počas vlády ktorého generálneho tajomníka došlo ku karibskej kríze? V ktorej krajine a v ktorom roku táto kríza vypukla? Uveďte aj priezvisko vtedajšieho prezidenta USA.

27. V roku 1966 zaznamenal československý film obrovský úspech ziskom známeho amerického ocenenia - filmového Oskara. Uveďte názov filmu, ktorý získal toto ocenenie.

28. Rok 1968 bol v dejinách Československa jedným z najrušnejších. Uvedené udalosti zoradíte podľa poradia, ako sa udiali.

*Vznik ČS federácie, zvolenie L. Svobodu prezidentom, invázia sovietskych vojsk,
zvolenie A. Dubčeka 1. tajomníkom ÚV KSČ*

29. Vysvetlite, čo znamenali skratky v odpoved'ovom hárku známe z rokov 1948 - 1989.

30. Ktoré tri členské štáty Európskej únie boli súčasťou bývalého Sovietskeho zväzu?